

Wspólne oświadczenie organizacji żydowskich poparcia Roboczej Definicji Antysemityzmu Międzynarodowego Sojuszu na rzecz Pamięci o Holokauście.

W 2016 roku Międzynarodowy Sojusz na rzecz Pamięci o Holokauście (IHRA), organizacja skupiająca (wówczas) 31 krajów – w tym Polskę – opracował i formalnie przyjął roboczą definicję antysemityzmu. Jest ona przydatnym narzędziem edukacyjnym pozwalającym zwalczać nienawiść, dyskryminację i przeciwdziałanie antysemityzmowi w Polsce i na świecie.

Przeciwstawiając się negacji ludobójstwa, rasizmowi, antysemityzmowi i ksenofobii, wspólnie podtrzymujemy pamięć i prawdę o Holokauście i przeciwstawiamy się tym, którzy ją podważają. Apelujemy do społecznego i politycznego zaangażowania w przeciwdziałanie antysemityzmowi i negacji Holokaustu. Tylko dzięki zdecydowanym działaniom przyszłe pokolenia będą rozumiały przyczyny Holokaustu i będą zdolne do refleksji nad jego konsekwencjami oraz przeciwstawiania się antysemickim ideologiom.

Wydarzenia zorganizowane wokół obchodów Narodowego Święta Niepodległości, które miały miejsce w Kaliszu, 11 listopada 2021 roku, były publicznym propagowaniem antysemityzmu. W ramach obchodów tak ważnego święta, spalono tekst Statutu Kaliskiego z 1264 roku, nadającego prawa społeczności żydowskiej, zapewniając im bezpieczeństwo i wolność wyznania. Publiczne propagowanie nienawiści wobec społeczności żydowskiej w Polsce pokazuje, jak ważne jest przeciwdziałanie antysemityzmowi.

Dlatego też my, niżej podpisani, reprezentujący organizacje żydowskie w Polsce, wyrażamy nasze poparcie dla niewiążącej prawnie roboczej definicji antysemityzmu Międzynarodowego Sojuszu na rzecz Pamięci o Holokauście (IHRA):

„Antysemityzm to określone postrzeganie Żydów, które może się wyrażać jako nienawiść do nich. Antysemityzm przejawia się zarówno w słowach, jak i czynach skierowanych przeciwko Żydom lub osobom, które nie są Żydami, oraz ich własności, a także przeciw instytucjom i obiektom religijnym społeczności żydowskiej.”

Z myślą o ukierunkowaniu prac IHRA poniższe przykłady mogą służyć jako ilustracje:

„Manifestacje antysemityzmu mogą obejmować ataki na państwo Izrael postrzegane jako zbiorowość żydowską. Jednak nie można uznać za antysemicką krytykę Izraela podobnej do kierowanej pod adresem jakiegokolwiek innego państwa. Antysemityzm bowiem często wiąże się z oskarżeniami Żydów o spiskowanie przeciwko ludzkości i jest często przywoływany w celu obarczania Żydów winą za to, że „dzieje się źle”. Obecny jest w mowie, piśmie, formach wizualnych i działaniu, bazując na złowrogich stereotypach i negatywnych cechach charakteru.

Współczesne przejawy antysemityzmu w życiu publicznym, mediach, szkołach, miejscach pracy i sferze religijnej mogą, biorąc pod uwagę ogólny kontekst, polegać między innymi na:

- nawoływaniu do zabijania lub krzywdzenia Żydów w imię radykalnej ideologii lub ekstremistycznych poglądów religijnych, pomocy w takich czynach lub usprawiedliwianiu ich;
- formułowaniu kłamliwych, odmawiających człowieczeństwa, demonizujących lub stereotypowych opinii o Żydach lub ich zbiorowej władzy, zwłaszcza, choć nie tylko, w postaci mitu o międzynarodowym spisku żydowskim lub o kontrolowaniu przez Żydów mediów, gospodarki, rządu lub innych społecznych instytucji;
- oskarżaniu Żydów jako narodu o odpowiedzialność za rzeczywiste lub wymaginowane czyny popełnione przez jedną osobę lub grupę Żydów, a nawet za czyny popełnione przez osoby niebędące Żydami;
- negowaniu faktu, zakresu, mechanizmów (np. komór gazowych) lub intencjonalności ludobójstwa narodu żydowskiego dokonanego przez narodowosocjalistyczne Niemcy oraz ich zwolenników i sojuszników podczas II wojny światowej (Holokaustu);
- oskarżaniu Żydów jako narodu lub Izraela jako państwa o wymyślenie lub wyolbrzymienie Holokaustu;
- oskarżaniu obywateli żydowskich o bycie bardziej lojalnym wobec państwa Izrael lub wobec rzekomych międzynarodowych interesów żydowskich niż wobec swojego kraju;
- odbieraniu Żydom prawa do samostanowienia, np. przez wyrażanie poglądu, że istnienie państwa Izrael jest przedsięwzięciem rasistowskim;
- stosowaniu podwójnej miary przez wymaganie od Izraela zachowania, którego nie oczekuje się lub nie wymaga od jakiegokolwiek innego państwa demokratycznego;
- wykorzystywaniu symboli i obrazów kojarzonych z klasycznym antysemityzmem (np. spowodowanie śmierci Jezusa, używanie krwi chrześcijańskich dzieci do rytuału religijnego) w charakterystyce Izraela lub Izraelczyków;
- porównywaniu współczesnej polityki Izraela z polityką nazistów;
- obarczaniu Żydów jako ogółu odpowiedzialnością za czyny państwa Izrael.

Antysemicki czyn uznawany jest za przestępstwo, gdy tak definiuje go prawo (np. negowanie Holokaustu lub rozpowszechnianie materiałów antysemickich w niektórych krajach).

Przestępstwo uznane jest za przejaw antysemityzmu, gdy cele ataków – niezależnie od tego, czy są to osoby, czy ich mienie, takie jak budynki, szkoły, miejsca modlitw i cmentarze – zostały wybrane, ponieważ są żydowskie lub związane z Żydami lub są postrzegane jako takie.

Dyskryminacja o charakterze antysemickim polega na odmawianiu Żydom możliwości lub usług dostępnych dla innych i jest ona nielegalna w wielu krajach.”

- Uznając, że krytyka określonej polityki lub praktyki rządu Izraela nie musi być antysemicka, jeśli opiera się na tych samych standardach, które stosuje się do rządów innych krajów.
- Będziemy wykorzystywać definicję IHRA, między innymi w szkoleniach i edukacji, jako narzędzie angażowania i edukacji decydentów, organów ścigania, wychowawców i liderów społeczności nieżydowskich.
- Będziemy zachęcać do stosowania definicji IHRA jako wskazówki dla nauczycieli, sędziów, prokuratorów i funkcjonariuszy organów ścigania w rozpoznaniu działań antysemickich lub ustaleniu, czy domniemany czyn był motywowany antysemityzmem.
- Będziemy kierować się definicją w naszej pracy i pracy organizacji, które reprezentujemy.

Sygnatariusze (w kolejności alfabetycznej)

American Jewish Committee Central Europe

Centrum Społeczności Żydowskiej – JCC Warszawa

Centrum Społeczności Żydowskiej w Krakowie

Fundacja im. Prof. Mojżesza Schorra

Fundacja Hillel Polska

Fundacja Puszke

Maccabi Warszawa

Michael Schudrich - Naczelny Rabin Polski

Stowarzyszenie „Dzieci Holocaustu”

Stowarzyszenie FestivALT

Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny

Stowarzyszenie Żydów Kombatantów

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce

Zarząd Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej w imieniu:

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Bielsku-Białej

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Gdańsku

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Katowicach

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Legnicy

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Łodzi

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Poznaniu

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Szczecinie

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie

Gminy Wyznaniowej Żydowskiej we Wrocławiu

Związek Postępowych Gmin Żydowskich „Beit Polska”

Zespół Szkół Lauder-Morasha

Żydowskie Stowarzyszenie B'nai B'rith w Rzeczypospolitej Polskiej

Żydowskie Stowarzyszenie Czulent